

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Іноземних мов

(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра германської філології та перекладу

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету іноземних мов

Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

12 березня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ТЕОРІЯ І ІСТОРІЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

(назва навчальної дисципліни)

ОБОВ'ЯЗКОВА

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія

(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет іноземних мов

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання німецька

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024-2025 н.рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і історія другої іноземної мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 27.05.2024 р.

(назва освітньо-професійної програми, дата останнього затвердження)

Розробники: доктор філологічних наук, професор Кійко Ю.Є.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від "12" серпня 20 24 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Єсипенко Н.Г.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету / навчально-наукового інституту

Протокол № 1 від "12" серпня 20 24 року

Голова методичної ради факультету / навчально-наукового інституту

(підпис)

Беженар І.В.
(прізвище та ініціали)

@ Кійко Ю.Є., 2024 рік

Мета навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни є поглиблення теоретичних знань студентів про мовну систему та розвиток умінь застосовувати ці знання на практиці. Дисципліна спрямована на вивчення основних принципів фонетики, лексики, граматики та синтаксису мови, а також на розвиток здатності аналізувати мовні явища та використовувати теоретичні знання для ефективного спілкування в різних контекстах.

Результати навчання:

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

1. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	12		12		60	6	іспит
Заочна	2	3	3	90	8				82		іспит

1.1. Загальна інформація**1.2. Структура змісту навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./семін.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	прак./сем.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Історія німецької мови											
Тема 1. Німецька мова як одна з германських мов	10	1	1		1	7	8	1				7
Тема 2. Давньоверхньонімецький період. Діалекти	11	1	1		1	8	7					7
Тема 3. Середньоверхньонімецький період. Діалекти	12	2	2		1	7	8	1				7
Тема 4. Ранньоновісверхньонімецький період. Діалекти	12	2	2			8	22	2				20
Разом за ЗМ1	45	6	6		3	30	45	4				41
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Теорія німецької мови											
Тема 5. Граматична система сучасної німецької мови	15	2	2		1	10	17	2				15
Тема 6. Морфологія сучасної німецької мови	15	2	2		1	10	15					15
Тема 7. Синтаксис сучасної німецької мови	15	2	2		1	10	13	2				11
Разом за ЗМ 2	45	6	6		3	30	45	4				41
Усього годин	90	12	12		6	60	90	8				82

1.3. Тематика семінарських занять

№	Назва теми	
1	Тема 1. Німецька мова як одна з германських мов	1
2	Тема 2. Давньовірхньонімецький період. Діалекти	1
3	Тема 3. Середньовірхньонімецький період. Діалекти	2
4	Тема 4. Ранньоновірхньонімецький період. Діалекти	2
5	Тема 5. Граматична система сучасної німецької мови	2
6	Тема 6. Морфологія сучасної німецької мови	2
7	Тема 7. Синтаксис сучасної німецької мови	2
		12 год

1.4. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	
1	Підготовка до теми: Тема 1. Німецька мова як одна з германських мов	7/7
2	Підготовка до теми: Тема 2. Давньовірхньонімецький період. Діалекти	8/7
3	Підготовка до теми: Тема 3. Середньовірхньонімецький період. Діалекти	7/7
4	Підготовка до теми: Тема 4. Ранньоновірхньонімецький період. Діалекти	8/20
5	Підготовка до теми: Тема 5. Граматична система сучасної німецької мови	10/15
6	Підготовка до теми: Тема 6. Морфологія сучасної німецької мови	10/15
7	Підготовка до теми: Тема 7. Синтаксис сучасної німецької мови	10/11
		60 год

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни

визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Індивідуальна робота студента

№ з/п	Назва теми	
1	• Історія німецької мови	2
2	• Соціолінгвістика німецької мови	1
3	• Порівняльна лінгвістика (німецька мова та інші германські мови)	1
4	• Діалекти німецької мови	1
5	• Німецька мова в сучасному світі	1
		6 год

Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (Case study) та ін.

Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання..

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. **Welche** phonetischen Merkmale waren für das Althochdeutsche charakteristisch?
2. **Beschreiben Sie** die morphologische Struktur des Substantivs im Althochdeutschen.
3. **Welche** syntaktischen Konstruktionen waren typisch für althochdeutsche Texte?
4. **Welche** literarischen Denkmäler dieser Periode haben Sie studiert? Welche Besonderheiten haben sie?
5. **Welche** Veränderungen fanden im Lautsystem der deutschen Sprache während des Großen Lautverschiebung statt?

Mittelhochdeutsch

6. **Welche** literarischen Gattungen waren im Mittelhochdeutschen beliebt?
7. **Beschreiben Sie** die Veränderungen im grammatischen System der deutschen Sprache in dieser Periode.
8. **Welche** regionalen Besonderheiten waren für die deutsche Sprache im Mittelalter charakteristisch?
9. **Welche** Faktoren beeinflussten die Bildung der standardisierten literarischen deutschen Sprache?
10. **Was** unterscheidet das Mittelhochdeutsche von der modernen deutschen Sprache?

Frühneuhochdeutsch

11. **Welche** literarischen Strömungen waren typisch für das Frühneuhochdeutsche?
12. **Welche** Veränderungen fanden im Wortschatz der deutschen Sprache in dieser Periode statt?
13. **Welchen** Einfluss hatten andere europäische Sprachen auf die deutsche Sprache in dieser Periode?
14. **Beschreiben Sie** die Lautveränderungen, die in dieser Periode stattfanden.
15. **Welche** grammatischen Merkmale des Frühneuhochdeutschen?

Neuhochdeutsch

16. **Welche** Wortarten gibt es im modernen Deutsch?
17. **Beschreiben Sie** das Kasussystem des Substantivs im modernen Deutsch.
18. **Welche** Satzarten unterscheidet man im modernen Deutsch?
19. **Welche** Besonderheiten hat die Wortbildung im modernen Deutsch?
20. **Welche** Funktion hat die Wortstellung im deutschen Satz?

Zusätzliche Fragen

21. **Welche** sind die wichtigsten Etappen in der Entwicklung der deutschen Sprache?
22. **Welche** deutschen Dialekte gibt es?
23. **Welchen** Beitrag haben die Brüder Grimm zur Erforschung der deutschen Sprache geleistet?
24. **Welche** Methoden gibt es zur Erforschung der Sprachgeschichte?
25. **Welche** Probleme treten bei der Erforschung der deutschen Sprachgeschichte auf?
26. **Vergleichen Sie** das Lautsystem des Althochdeutschen mit dem des modernen Deutschen.
27. **Welche** Veränderungen hat das grammatische System der deutschen Sprache im Laufe der Zeit erfahren?
28. **Welchen** Einfluss hatte die Reformation auf die Entwicklung der deutschen Sprache?
29. **Welchen** Einfluss hatte die industrielle Revolution auf die Entwicklung der deutschen Sprache?
30. **Welche** Perspektiven hat die deutsche Sprache für die Zukunft?

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи; стандартизовані тести; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); аналітичні звіти; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Усна відповідь на семінарі оцінюється у 3 балів.

3 бали	Студент продемонстрував високий рівень володіння теоретичним матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади.
2 бали	Студент показав задовільне володіння теоретичним матеріалом; не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів прикладів; допустив близько 4-6 мовних помилок.
1 бали	Студент показав незадовільне володіння теоретичним матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; допустив 6-8 мовних помилок.
0 балів	Студент не відповів на запитання

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Теорія та історія другої іноземної мови» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у

неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен

Рекомендована література

1. Duden: Die Grammatik. 8. Aufl. Mannheim u.a.: Dudenverlag, 2019. Band 4.
2. Kijko J., Kudrjawzewa O. Deutsche Grammatik: Theorie und Praxis. Tscherniwzi: Unidruckerei, 2018.
3. Кійко С.В. Geschichte der deutschen Sprache: навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2018.

Інформаційні ресурси

1. Електронні ресурси дистанційного навчання (Moodle) ЧНУ
2. [Duden | Sprache sagt alles.](#)
3. [Grammatik | IDS \(ids-mannheim.de\)](#)
4. [Überblick über die Geschichte der deutschen Sprache](#)
5. [Deutsche Sprachgeschichte – Quellen, Wortlisten](#)
6. [Wer sind die Deutschen? Video-Tutorial zur deutschen Sprachgeschichte](#)

Додатково

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота							Іспит	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
30 (виступ 10, тест 20)				30 (виступ 10, тест 20)				